

PREVENCIÓ DEL CONTACTE ACCIDENTAL AMB FLUIDS BIOLÒGICS

MESURES PREVENTIVES BÀSIQUES

Les mesures preventives bàsiques per evitar la transmissió dels microorganismes que la sang o els fluids biològics vehiculen són ben conegudes, però a vegades la quotidianitat fa que no hi posem la suficient atenció. Aquestes mesures bàsiques són el rentat de mans i l'ús dels equips de protecció individual (EPI): guants, bates, mascaretes i ulleres de protecció.

RENTAT DE MANS

La higiene de les mans és la mesura més important per reduir la transmissió dels agents infecciosos a la pràctica diària i per a la prevenció de les infeccions nosocomials.

Les mans s'han de rentar sempre que estiguin visiblement brutes, en començar i acabar la jornada laboral, després del contacte amb sang, qualsevol fluid corporal, secrecions, membranes mucoses, pell no íntegra o manipulació d'un pacient, encara que s'hagin dut guants, i després d'activitats quotidianes (mocar-se, esternudar,...).

Les ungles s'han de portar prou curtes perquè es puguin netejar, per evitar que perforin els guants o puguin lesionar el pacient i no s'han de portar joies.

Perquè el procediment del rentat de mans sigui higiènic heu de:

- Mullar-vos les mans i els canells.
- Ensabonar un mínim de 15 segons tota la superfície de les mans, dits i ungles.
- Esbandir-vos amb aigua abundant i eixugar-vos amb una tovallola d'un sol ús, fent atenció a les zones interdigitals, per evitar que la humitat afavoreixi les irritacions de la pell.
- Fer servir la tovallola de paper abans de llençar-la, per tancar l'aixeta.

EQUIPS DE PROTECCIÓ INDIVIDUAL (EPI)

Pel que fa als guants, cal:

- Utilitzar-los quan es toqui o sigui possible tenir contacte amb sang, fluids corporals, secrecions, excrecions, membranes mucoses, pell no íntegra o material contaminat.
- Canviar-los quan es perforin, quan es dubti de la seva integritat, quan s'hagin tacat, entre pacients i entre diferents tasques d'un mateix pacient.
- Treure-us els guants immediatament després de la seva indicació d'ús, de forma que tota la part externa quedi a l'interior, i rentar-vos les mans abans de tocar qualsevol material o superfície.
- Utilitzar els guants adients al risc.

La utilització de guants no substitueix mai el rentat de mans.

Pel que fa a les bates:

- Cal col·locar-vos una bata neta per realitzar tasques en les quals es pugui contaminar l'uniforme de treball i quan es preveu que es puguin generar esquitxos de secrecions corporals.
- Quan la bata s'embruti cal treure-se-la al més aviat possible i rentar-se les mans.

Mascaretes i ulleres de protecció

- Cal utilitzar-les en els procediments que poden ocasionar esquitxos de fluids biològics, per protegir les mucoses dels ulls, nas i boca.

Cada consulta hauria de disposar dels equips de protecció esmentats.

MESURES PREVENTIVES PER A LA MANIPULACIÓ DE MATERIAL PUNXANT / TALLANT

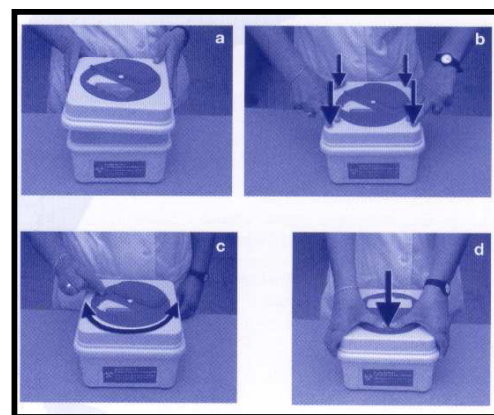
Tots els pacients s'han de considerar potencialment infecciosos i, per tant, cal adoptar les mesures de protecció estàndards següents:

- Rentar-vos les mans abans d'iniciar i en finalitzar la tècnica corresponent.
- Cobrir-vos qualsevol lesió cutània, tall o ferida que pugueu tenir.
- S'han d'utilitzar guants per punxar, curar, manipular fluids orgànics i en els procediments en què es puguin generar esquitxos, cal utilitzar ulleres i mascareta quirúrgica resistent als fluids.
- Per a les extraccions sanguínies, cal utilitzar sistemes de buit.
- No s'han de tornar a encaputxar les agulles.
- Cal llençar personalment i de forma immediata el material punxant / tallant al contenidor específic, després d'usar-lo.
- S'ha de respectar la capacitat del contenidor.

Recordeu que per a la prevenció de la infecció del virus de la HB la mesura més eficaç és la vacunació prèvia.

Contenidors

- Els contenidors han d'estar situats en un lloc visible i a l'abast de la mà.
- Respecte als contenidors de dues peces, abans d'utilitzar-los, cal assegurar-se que les peces estan ben encaixades (**a i b**)
- En acabar de rebutjar el material punxant / tallant, si el contenidor no està ple s'ha de tancar amb la tanca provisional (**c**)
- El contingut del contenidor no ha de superar les $\frac{3}{4}$ parts de la seva capacitat. Aleshores, cal tancar-lo de forma definitiva pressionant sobre la indicació de tanca hermètica (**d**)

MESURES PREVENTIVES A L'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA (ATDOM)

A domicili sempre que es realitzin extraccions, administració d'injectables o cures, hem de tenir en compte, a més de les mesures anteriors, les recomanacions següents:

RENTAT DE MANS A L'ATDOM, quan no es pugui realitzar el rentat de mans higiènic, com a alternativa, sempre que les mans estiguin visiblement netes, està indicada l'antisèpsia de mans amb solució alcohòlica.

Procediment del rentat de mans amb solució alcohòlica :

- Apliqueu 3 ml de solució alcohòlica al palmell de les mans netes i eixutes.
- Friccioneu-vos-les durant un mínim de 30 segons, cobrint tota la superfícies de mans i dits, fins que quedin eixutes.
- Deixeu-les assecar per si mateixes, no s'han d'eixugar.

Recordeu:

- S'ha de portar sempre el contenidor per material punxant / tallant.
- Les mostres d'extraccions sanguínies s'han de transportar en recipients adequats per evitar el vessament o el trencament dels tubs.

ACTUACIÓ EN CAS D'EXPOSICIÓ ACCIDENTAL

Haver patit una exposició a sang o a qualsevol fluid biològic es considera una urgència mèdica.

Per això cal que, al més aviat possible, s'apliquin les mesures següents:

MESURES INICIALS

- Rentat de mans seguint les indicacions de l'exposició percutània.
- Renteu bé la ferida amb aigua i sabó i, posteriorment, apliqueu-hi un antisèptic (povidona iodada, alcohol de 70° o clorhexidina, no apliqueu mai lleixiu).
- Deixeu-lo actuar durant 10 minuts i cobriu la ferida amb un apòsit.
- En cas de contacte accidental amb la mucosa oral, nasal o conjuntival, renteu-vos amb aigua abundant o solució salina isotònica.

MESURES POSTERIORS

- Si coneixeu el pacient font, és important obtenir la informació serològica (HIV, HB, HC) a través de la seva HCAP (analítiques recents). Si no es disposa d'aquesta informació, cal realitzar, previ consentiment del pacient, una extracció de sang en un tub de bioquímica (sense anticoagulant) i portar-lo al centre on rebreu l'assistència i on us faran el protocol postexposició.
- A l'atenció domiciliària cal portar un kit (smart + tub de bioquímica 10 ml + sistema d'extracció al buit) per extraccions sanguínies, sempre que calgui anar a fer tècniques que comportin riscos de contacte amb fluids biològics.
- S'ha de notificar l'accident al responsable del vostre centre de treball que us facilitarà el volant de d'assistència emplenat i segellat.
- Cal anar al vostre centre de referència de MC Mutua, ([Llistat de centres](#))

En cas de dubte, adreueu-vos a la Direcció del Centre o a la
Unitat Bàsica de Prevenció (93 878 73 98 – ubprevencio.cc.ics@gencat.cat)